

Milieu-impact verslag 2023

Voorwoord

Bron drukwerkveredeling B.V. en Romeyn Stansen & Foliedruk B.V., samen de Bron groep, zijn 'mooimakers'. Als veredelingspecialist kunnen wij lamineren, lakken, cacheren, foliedrukken en (folie)pregen. Dit doen wij voor drukkerijen, klein en groot. Maar onze focus ligt op het verwerken van blanco en bedrukt karton voor de verpakkingindustrie zijnde vouwkartonnagebedrijven, verpakkingdrukkerijen en de converting markt.

Met een team van ruim 40 medewerkers werken wij op twee locaties in Nederland. Bron drukwerkveredeling en Romeyn Stansen & Foliedruk zijn gevestigd op de Nijverheidsweg 8, 1422 DP in Uithoorn. Bron Soest samen met Bron Specials zijn gevestigd aan de Oostergracht 12 t/m 16, 3763 LZ in Soest.

Wij kennen een (zeer) lange historie van milieubewust werken. Onze productie is emissievrij. En chemisch afval behoort bijna tot het verleden. Hierbij zijn onze afvalstromen merendeels bronnen voor recycling en hergebruik. Als pionier op het gebied van milieuvriendelijk produceren, willen wij onze CO₂-voetafdruk zo klein mogelijk maken en daarmee onze bijdrage leveren aan het afremmen van klimaatverandering. Want dat ons klimaat verandert met alle, negatieve, gevolgen van dien, daar kunnen en willen wij niet meer om heen.

Wij hebben 15 jaar een gecertificeerd milieumanagement-systeem; ons eerste ISO 14001 certificaat dateert al weer van september 2008. Maar een certificaat alleen zegt niet alles ... daarom willen wij transparant zijn over onze ambities en prestaties. In dit verslag vertellen wij u graag meer over onze milieu-impact en CO₂-voetafdruk.

Ik wens u veel leesplezier toe. Voor meer informatie kunt u altijd contact met mij opnemen.

Guus Kil, directeur
T 071 - 535 98 00
E guus.kil@bron-groep.nl

Onze ambities

- Bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering door een zo klein mogelijke CO₂-voetafdruk.
- Duurzame verpakkingoplossingen mogelijk maken door het aanbieden van alternatieven voor plastic (bevattende) verpakkingen t.b.v. plastic reductie, re-use en recycling van verpakkingmaterialen.

Onze prestaties in 2023

- Besparing op aardgasverbruik (6,9%).
- Elektrificeren van zakelijke mobiliteit: 100% elektrisch (1 personenwagen) en hybride (1 personenwagen).
- Behalen 1^e BRC Packaging materials certificaat waarmee productkwaliteit en productveiligheid van food en non-food verpakkingen wordt gegarandeerd.

Onze doelen voor 2024-2025

- 100% CO₂ neutraal in scope 2 (elektriciteit) door opwekking zonnestroom en inkoop groene stroom.
- Besparing op verbruik van aardgas in Uithoorn door uitschakeling van gasgestookte heater.
- Afvalstroom drukfolie wordt aangeboden voor recycling en hergebruik.

Colofon

Het milieu-impact verslag 2023 is in opdracht van Bron drukwerkveredeling B.V. en Romeyn Stansen & Foliedruk B.V. samengesteld door Lysette Wonink, Wonink Quality Management. Illustraties vallen onder copyright, Wonink Quality Management, 2020.

Energie - elektriciteit

Fossiele brandstoffen zijn eindig en bij de verbranding komt CO₂ vrij. Dit maakt de transitie naar energie uit hernieuwbare bronnen onvermijdelijk en noodzakelijk. Wij kiezen dan ook bewust voor duurzame energiebronnen. Met onze 660 zonnepanelen in Uithoorn en 426 panelen in Soest wekken wij 36% van onze elektrabehoefte zelf op. Dit is min of meer gelijk aan 2022 (37%) en lijkt een realistische opbrengst te zijn. De verwachting dat 40% tot 50% opgewekt kan worden, is wellicht te optimistisch geweest. De opgewekte zonnestroom wordt direct terug geleverd aan het net.

Met een WaarborgGroen certificaat wordt gegarandeerd dat 100% van de ingekochte stroom afkomstig is uit hernieuwbare energiebronnen, vnl. wind en biomassa uit Europa. Helaas heeft onze energieleverancier dit, ondanks herhaald verzoek van onze kant, in 2023 niet goed geregeld voor de locatie in Uithoorn. Door de ongewenste inkoop van grijze stroom zijn wij in 2023 dus niet 100% CO₂ neutraal in scope 2 (electriciteit). Vanzelfsprekend willen wij dit wel weer zijn in 2024 en daarna, waarvoor een nieuw energiecontract is getekend.

electriciteit	2023	2022	2021*
ingekocht (kWh)	924.368	1.005.629	864.694
zelf opgewekt (KWh)	332.415	371.989	225.525
terug geleverd (kWh)	-332.415	-371.989	-79.922
verbruik (KWh)	924.368	1.005.629	1.010.297

^{*)} Gecorrigeerd t.o.v. milieujarverslag 2022.

Alle bedrijfspanden hebben energielabel A of A⁺. Sinds eind 2021 hangt overal energiezuinige led binnenverlichting. Met de positieve energetische impact door de sluiting van 2 locaties in combinatie met efficiënter gebruik van minder machines én het gebruik van één trafo voor de elektravoorziening in Soest zijn onze mogelijkheden voor verdere energiebesparing langzamerhand uitgeput. Dit is ook gebleken bij de controles door bevoegd gezag op energiebesparing.

Energie - aardgas

In de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2023 hebben wij, middels CO₂-compensatie, groen gas ingekocht. Middels een nieuw energiecontract wordt dit gecontinueerd tot 1 januari 2026.

In 2023 hebben wij in totaal 6,9% minder aardgas verbruikt dan in 2022. Dit kan grotendeels toegeschreven worden aan de besparing die in Uithoorn is gerealiseerd. In 1^e kwartaal 2023 is de ruimteverwarming in de productiehal aangepast; de thermostaat is niet meer aangesloten op een weersafhankelijke regeling. De werkplaats Technische Dienst wordt nu verwarmd met warme lucht uit de productiehal; er is geen eigen cv ketel meer nodig. Met deze aanpassingen is ruim 10% minder aardgas verbruikt. Wij willen nu nagaan of de gasgestookte heater in de lamineerhal definitief uitgeschakeld kan worden, hetgeen ook een forse besparing op aardgas zal geven.

aardgas (m3)	2023	2022	2021
Soest	7.218	7.320	7.186
Uithoorn	11.049	12.305	15.162
verbruik	18.267	19.625	24.975

graaddagen	2023	2022	2021
Soest	2.438	2.515	2.819
Uithoorn	2.378	2.427	2.766

Ook de weersomstandigheden zijn van invloed geweest. Het kalenderjaar 2023 kende op beide locaties samen 126 minder graaddagen dan 2022. Met andere woorden, 2023 was een warmer jaar, waarin minder gestookt hoefde te worden.

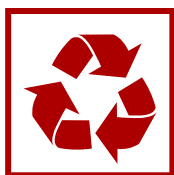
(Afval)water

Op beide locaties wordt drinkwater gebruikt voor huishoudelijke en sanitaire doeleinden. In Uithoorn wordt er ook water gebruikt voor luchtbevochtiging en adiabatische koeling, zijnde koeling door verdamping van water, van het pand. Dit systeem heeft in 2021-2022 minder optimaal gefunctioneerd, resulterend in meer waterverbruik. Deze problematiek ligt inmiddels achter ons, resulterend in 16,4% minder waterinname in 2023.

drinkwater (m3)	2023	2022	2021
Soest	447	465	469
Uithoorn	711	850	883
verbruik	1.158	1.315	1.352

Afval

Gevaarlijk (chemisch) afval behoort bijna tot het verleden. Ons afval bestaat voor minder dan 1% uit gevaarlijk afval.

Waar mogelijk zijn onze afvalstromen een bron voor recycling en hergebruik w.o. papier en karton, schone kunststof folie, hard kunststof, metaal, oud ijzer, lege stalen vaten en B-hout. Onze productie waste aan drukfolie (12.748 kg, bijna 10%) wordt nu nog afgevoerd als hoogcalorisch restafval; dit is een afvalstroom met hoge verbrandingswaarde. Helaas zijn er nog geen mogelijkheden voor recycling en hergebruik hiervan, maar dit houdt zeker onze aandacht!

afval	2023	2022	2021
recyclebaar afval (kg)	89.496	146.359*	114.179*
recyclebaar afval (%)	68,5	71,2*	59,6*
gevaarlijk afval (kg)	850	1.114	625
gevaarlijk afval (%)	0,65	0,54*	0,33*

*1) Gecorrigeerd t.o.v. milieujaarverslag 2022.

Emissies

Sinds 2021 zijn vluchtige organische stoffen (VOS) bij ons in de ban. Wij maken al meer dan 10 jaar geen gebruik meer van isopropylalcohol (IPA). In 2022 zijn wij voor 100% overgestapt naar Ecopoint labelvrije reinigingsmiddelen met een hoog vlampunt > 100 °C. Deze middelen kennen geen risico's voor de gezondheid en veiligheid. Door toepassing van adiabatische koeling, waarbij volgens het principe van waterverdamping de lucht wordt afgekoeld, maken wij in beperkte mate gebruik van airco. Deze koelinstallaties bevatten een kleine hoeveelheid koudemiddel (HFK) en vallen dus niet onder de controleplicht vanuit de F-gassenverordening.

Transport en zakelijke mobiliteit

Levering van partijen karton en drukwerk wordt door de klant of door ons verzorgd. Wij maken hiervoor merendeels gebruik van externe transporteurs. Voor directe levering van kleine(re) partijen worden eigen bedrijfswagens ingezet. Door geen gratis transport meer aan te bieden in combinatie met de sluiting van twee locaties is sinds 2020 ons wagenpark verkleind en volledig lease. Wij maken nu gebruik van zes bedrijfswagens, waarvan één bestemd is voor onze technische dienst. De wagens rijden op diesel en vallen in emissieklasse 6. Wij hebben nog een eigen Volkswagen Caddy uit 2008 met emissieklasse 4 achter de hand; deze

wordt opgereden en niet meer vervangen. Voor zakelijk personenverkeer kiezen wij voor groene mobiliteit middels elektrisch rijden. In juli 2023 is de Audi A5 (hybride) vervangen door Audi Q4 e-tron (100% elektrisch). Begin 2024 wordt de Peugeot 3008 (benzine) vervangen door Alfa Romeo Tonale (plug-in hybride). Hiermee spelen wij in op nieuwe, toekomstige regelgeving vanuit de overheid omtrent zakelijk rijden.

lease wagenpark	2023	2022	2021
emissieklasse 6 / label A of Z (%)	100	89	83

CO2-voetafdruk

Door onze CO2-voetafdruk steeds kleiner te maken, willen wij bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering. En wij zijn op de goede weg: in 2023 hebben wij 85 ton (18%) CO2 minder uitgestoten. Met de opwekking van zonnestroom en 100% inkoop van groene stroom uit hernieuwbare energiebronnen beogen wij CO2-neutraal in scope 2 (elektriciteit) te zijn. Dit is helaas in 2023 niet goed gegaan. Wij hebben onbewust en ongewild grijze stroom ingekocht voor locatie Uithoorn; voor locatie Soest is wél groene stroom ingekocht. Vanzelfsprekend hebben wij voor de komende jaren een WaarborgGroen contract voor beide locaties afgesloten. Hiermee wordt onze CO2-emissie in 2024 naar verwachting ca. 50% kleiner.

Wij maken ook nog steeds gebruik van fossiele energie (aardgas) voor gebouwverwarming. De CO2-uitstoot van ons aardgasverbruik in 2023 is elders in de wereld gecompenseerd. Onze energieleverancier kiest voor VER-certificaten (Verified Emission Reduction credit) voor deelname in projecten die de CO2-uitstoot in ontwikkelingslanden verminderen of zelfs vermijden, bijv. zonne- en windparken of waterkrachtcentrales. Deze VER-certificaten worden ondersteund door erkende kwaliteitsnormen als Voluntary Carbon Standard (VCS) en Gold Standard, een initiatief van o.a. Wereld Natuurfonds. Deze projecten kennen een substantiële bijdrage aan CO2-vermindering, betrokkenheid van lokale organisaties en een transparante bijdrage aan duurzame ontwikkeling.

Ook maken wij nog steeds gebruik van fossiele brandstoffen (diesel) voor transport. Schone en stille bedrijfswagens, 100% elektrisch of rijdend op groene waterstof (HYVIA), hebben onze interesse. Hoewel de actieradius nu nog één van de beperkende factoren is, volgen wij de ontwikkelingen op dit gebied zeker.

Hoewel woon-werkverkeer een grote impact heeft op onze CO2-uitstoot is dit ook meteen een lastige. Blijvende krapte op de arbeidsmarkt maakt werving van nieuw personeel lastig met de kans dat nieuwe mensen niet altijd uit de directe regio komen. Beide locaties zijn (nog) niet optimaal bereikbaar met het OV en de reisafstand is veelal te groot om met de (elektrische) fiets naar het werk te komen. Redenen dat nog steeds slechts 1,6% van de woon-werkkilometers met het OV of (elektrische) fiets wordt afgelegd. Mogelijke stimuleringsmaatregelen vragen dan ook onze aandacht.

Wij maken gebruik van de Milieubarometer ©Stichting Stimular om onze totale CO2-voetafdruk te berekenen. De toegepaste CO2-emissiefactoren zijn bepaald op initiatief van Milieu Centraal, Stimular, SKAO Connekt en Nederlandse overheid en worden jaarlijks geactualiseerd door een breed panel van deskundigen op basis van de meest recente inzichten. De CO2-emissiefactoren zijn in lijn met de eisen van de CO2-Prestatieladder en het Greenhouse Gas (GHG) protocol.

CO2-emissie (ton)	2023	2022	2021
CO2-emissie scope 1	118	137	155
<i>aardgas</i>	<i>38,0</i>	<i>40,9</i>	<i>47,1</i>
<i>waarvan CO2-compensatie via inkoop 'groen gas'</i>	<i>-38,0</i>	<i>-40,9</i>	<i>-47,1</i>
<i>emissies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>zakelijk personenverkeer</i>	<i>13,4</i>	<i>20,6</i>	<i>24,9</i>
<i>eigen goederenvervoer</i>	<i>105</i>	<i>116</i>	<i>130</i>
CO2-emissie scope 2	198	0	0
<i>ingekochte elektriciteit</i>	<i>422</i>	<i>526</i>	<i>481</i>
<i>waarvan groene stroom</i>	<i>-224</i>	<i>-526</i>	<i>-481</i>
CO2-emissie scope 3	70,9	83,0	84,6
<i>drinkwater</i>	<i>0,345</i>	<i>0,392</i>	<i>0,403</i>
<i>afvalwater</i>	<i>0,206</i>	<i>0,206</i>	<i>0,206</i>
<i>woon-werkverkeer</i>	<i>70,4</i>	<i>82,4</i>	<i>84,0</i>
netto CO2-emissie totaal	387	220	240

FSC Chain of Custody

Onze klanten maken gebruik van papier en karton zijnde duurzame en hernieuwbare grondstoffen vervaardigd uit hout en oud papier. Velen van hen hebben gekozen voor FSC Chain of Custody certificering ter ondersteuning van duurzaam bosbeheer. Om inkoop van FSC® gecertificeerd papier en karton voor onze klanten mogelijk te maken, is

Bron drukwerkveredeling h.o. Bron Soest gecertificeerd (licentienummer FSC-C175450).

Criteria voor duurzaam bosbeheer

Rechtsgeldig eigendom en gebruik van bossen. Respect voor en erkenning van de eigendoms- en gebruiksrechten van inheemse volkeren. Respect voor de fundamentele rechten en arbeidsvoorwaarden van bosarbeiders. Behoud van (oer)bossen met hoge natuurwaarde. Bescherming en behoud van de ecologische functies, leefgebieden en biodiversiteit in bossen. Geen illegale kap of conversiekap, waarbij natuurlijke bossen door plantages worden vervangen. Efficiënt gebruik van

Compliance met wetgeving en ongewone voorvallen

Voldoen aan milieuwet- en regelgeving is voor ons niet meer dan vanzelfsprekend. Bij controle op handhaving in Soest heeft RUD Utrecht geen overtredingen geconstateerd. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft geen controle uitgevoerd in Uithoorn. Er spelen geen issues met bevoegd gezag, omwonenden en andere belanghebbenden omtrent hinder en milieubelasting.

In 2023 hebben zich geen milieu-incidenten voorgedaan met een risico op verontreiniging van bodem of oppervlaktewater. Evenmin zijn er emissies geweest van ozonlaag afbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen.

Maatschappelijk bewustzijn

In 2023 heeft zich geen bedrijfsongeval voorgedaan. Evenmin zijn er gevaarlijke situaties geweest, die ons noopten tot het nemen van veiligheidsmaatregelen. De Arbeidsinspectie is in 2023 niet bij ons over de vloer geweest.

Met een groot tekort aan 'technuten' is het écht belangrijk dat meer jonge mensen kiezen voor een opleiding en baan in de techniek. Als partner van TechNet Amstel & Venen investeren wij samen met andere bedrijven in vakmensen van de toekomst. Onze maatschappelijke bijdrage blijkt verder uit onze steun aan het Koningin Wilhelminafonds. Als Zakenvriend van het KWF dragen wij bij aan het onderzoek naar en de bestrijding van huidkanker.